

Gorzów Wlkp., 15 czerwca 2018r.

PS-VIII.431.3.2018.ESzw

Pani

Marzena Pawlinow

Dyrektor

Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4
w Zielonej Górze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017r., poz. 697 ze zm., Dz.U. z 2018r., poz. 998); rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015r., poz.1477) - zespół kontrolny w składzie:

1. Tomasz Kozłowski - Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 52-1/2018 z dnia 14 marca 2018r. – przewodniczący Zespołu kontrolnego;
2. Elżbieta Szwonka – Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 52-2/2018 z dnia 14 marca 2018r. – członek Zespołu kontrolnego

przeprowadził w dniu 21 marca 2018r. kontrolę problemową w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej nr 4 w Zielonej Górze, Al. Wojska Polskiego 116 b. Zakresem kontroli objęto sposób zapewnienia wychowankom dostępu do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych, zgodnie ze wskazaniami dostosowanymi do potrzeb dziecka. Kontrola obejmowała okres od 02.01.2017r. do dnia 21.03.2018r. Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli. Dokonano wpisu do książki kontroli.

Akta kontroli: 1-10

Kontrolę przeprowadzono w obecności p. Jadwigi Szczepańskiej, Zastępcy Dyrektora Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Zielonej Górze, która również udzielała wyjaśnień podczas kontroli.

W szczególności ocenie poddano:

- dokumentację wychowanków umieszczonych w celach diagnostycznych i leczniczych w szpitalach psychiatrycznych; w tym diagnozy psychofizyczne, modyfikacje diagnoz psychofizycznych, plany pomocy dziecku, oceny sytuacji dziecka, karty pobytu dziecka, karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga i osobę prowadzącą terapię z opisem ich przebiegu, arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych oraz zgody na pobyt w szpitalu psychiatrycznym podpisane przez rodzica/ opiekuna prawnego, oświadczenia wychowanków, którzy ukończyli 16 lat odnośnie wyrażenia zgody na pobyt w szpitalu psychiatrycznym;
- dokumentację potwierdzającą uczestnictwo wychowanków w zajęciach wychowawczych, kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych o ile takie były wskazane dla dzieci.

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 4 w Zielonej Górze przy Al. Wojska Polskiego 116 b w Zielonej Górze do 29 stycznia 2018r. (tj. do dnia wydania decyzji PS-VIII.9423.2017.MDzi) była placówką typu interwencyjnego dla 24 wychowanków. Obecnie po dokonaniu zmian organizacyjnych jest placówką opiekuńczo-wychowawczą typu interwencyjnego posiadającą 12 miejsc. Jednocześnie zapewnia obsługę administracyjną i specjalistyczną pozostałych placówek tj. POW 1; POW 2; POW 3; POW 5. Placówka Opiekuńczo Wychowawcza Nr 4 zatrudniała na dzień kontroli oprócz wychowawców także kadrę specjalistyczną: 3 psychologów, 3 pedagogów i 2 pracowników socjalnych. W dniu kontroli w placówce nr 4 przebywało 6 dzieci (na 12 miejsc), w pozostałych placówkach 35 dzieci – łącznie 41 wychowanków. W 2018 roku do dnia kontroli leczeniem psychiatrycznym objętych było troje wychowanków z placówki Nr 4, a w 2017 roku 6 dzieci, z tego 2 było hospitalizowanych.

W celu zbadania działań placówki w zakresie zapewnienia wychowankom dostępu do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych, zgodnie ze wskazaniami dostosowanymi do potrzeb dziecka, analizie poddano dokumentację dwójki wychowanków placówki nr 4* *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2016, poz.1764)* oraz dokumentację potwierdzającą uczestnictwo tych wychowanków w zajęciach wychowawczych, kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych, o ile takie były dla nich wskazane.

Akta kontroli: 11-28

Ocena skontrolowanej działalności

Spośród losowo wybranej dwójki dzieci leczonych psychiatrycznie jedno dziecko było hospitalizowane.

- Diagnozy psychofizyczne, o których mowa w § 14 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, sporządzane są przez psychologa z uwzględnieniem wniosków z badania i oceny sytuacji dziecka, dokonanej przez psychologa, pedagoga i pracownika socjalnego. Przepisy stanowią, że diagnoza powinna być sporządzona niezwłocznie po przyjęciu do placówki. Jak wskazuje dokumentacja badanych dzieci, diagnozy były sporządzone w terminie 17 i 22 dni od dnia przyjęcia do placówki.

Nie stwierdzono uchybień w tym obszarze.

Akta kontroli: 186-192; 374-381

Diagnozy zawierają wskazane w przepisach elementy tj. określone są mocne strony dziecka, potrzeby w zakresie opiekuńczym, rozwojowym, emocjonalnym oraz społecznym; przyczyny kryzysu w rodzinie oraz wpływu tego kryzysu na rozwój dziecka; relacje z najbliższym otoczeniem oraz osobami ważnymi oraz rozwój dziecka. Ponadto wszystkie diagnozy zawierają, odpowiednio do wieku, rozwoju i doświadczeń dziecka, wskazania dotyczące: dalszej pracy pedagogicznej z dzieckiem, wskazania dotyczące programu terapeutycznego; pracy z rodziną dziecka; pracy przygotowującej dziecko do umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka; przygotowania do usamodzielnienia, co jest zgodne z § 14 pkt 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011r., Nr 292, poz. 1720).* *Wylączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2016, poz.1764).*

Nie stwierdzono uchybień w zakresie terminowości sporządzania diagnoz oraz sposobu ich konstruowania.

Akta kontroli: 186-192; 374-381

- Jak ustalono w trakcie kontroli dzieci mają opracowany Plan pomocy adekwatnie do ich potrzeb. Plany zostały opracowane z zachowaniem terminów oraz zasad określonych w § 15 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. W obu przypadkach jako cel główny określono: poszukiwanie rodzinnej formy pieczy zastępczej. W planach określono cele szczegółowe i przypisano im zadania. Plany budowane są wg schematu: zaspokojenie potrzeb opiekuńczych; zaspokojenie potrzeb rozwojowych; zaspokojenie potrzeb więzi z rodziną; rozwijanie trwałych i wzmacniających związków; zaspokojenie potrzeb społecznych. Spośród wychowanków, których dokumentację badano w obu przypadkach w planie pomocy ujęto oddziaływania terapeutyczne w sposób ogólny, nie precyzując działań koniecznych do podjęcia („np. pomoc psychologiczna w sytuacjach

trudnych”). Jak wynika z analizowanej dokumentacji zadania przypisane celom szczegółowym w zakresie specjalistycznego wsparcia zostały określone w sposób ogólny, nie sprecyzowano jakiego rodzaju planowane są zajęcia oraz z jaką częstotliwością miały się odbywać.

Nie stwierdzono uchybień w zakresie terminów i zasad sporządzania planów. Za uchybienie uznano zbyt ogólne formułowanie celów, szczególnie w zakresie planowanego wsparcia specjalistycznego.

Akta kontroli: 201-224; 390-418

Plany pomocy zostały zmodyfikowane w terminie określonym w przepisach i uwzględniały zmieniającą się sytuację wychowanka. * *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2016, poz.1764).*

Biorąc pod uwagę powyższe stwierdzenia należy uznać, że tak sformułowane zadania i określone sposoby ich realizacji mają charakter na tyle ogólny, że mogą znaleźć zastosowanie do wielu wychowanków placówek. Plan powinien zawierać zindywidualizowane i dostosowane do potrzeb konkretnego dziecka działania, zapisane tak by były mierzalne.

Nie stwierdzono uchybień dotyczących uwzględniania zmieniającej się sytuacji dziecka w modyfikowanym planie pomocy, natomiast sposób formułowania przewidywanych zadań do realizacji z uwagi na stopień ogólności stanowi uchybienie.

Akta kontroli: 201-224; 390-418

- W badanej dokumentacji dzieci nie ma pisemnych zgód rodzica/ opiekuna prawnego na pobyt w szpitalu psychiatrycznym.* *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2016, poz.1764).*

Placówka nie pobiera od rodzica/opiekuna prawnego ww. oświadczeń in blanco. Zgodnie z zapisami art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego, dziecko może być przyjęte do szpitala bez zgody rodzica/ opiekuna w sytuacji zagrożenia swojego życia albo życia lub zdrowia innych osób. Fakt ten jest wówczas odnotowywany w Karcie informacyjnej. Ponadto w karcie odnotowywane jest w jakim trybie dziecko zostało przyjęte i kto odwiózł dziecko do szpitala.* *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2016, poz.1764).* W sytuacji wychowanków, którzy ukończyli 16 lat, należy taką zgodę dołączyć do akt dziecka.

W badanym obszarze nie stwierdzono uchybień.

** Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2016, poz.1764).*

Analizując udostępnione kontrolującym karty udziału dzieci w zajęciach specjalistycznych bez opisu ich przebiegu, nie można stwierdzić, czy w placówce realizowane były zajęcia i czy były one zgodne ze wskazaniami specjalistów np. z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, zaleceniami lekarza specjalisty.* *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2016, poz.1764).*

W toku czynności kontrolnych stwierdzono uchybienia odnośnie:

- 1/ sposobu prowadzenia kart udziału w zajęciach specjalistycznych (brak opisu ich przebiegu sporządzonego przez specjalistę prowadzącego zajęcia),*
- 2/ sposobu prowadzenia kart pobytu - braku notatki wychowawcy odnośnie udziału dziecka w zajęciach specjalistycznych.*

Akta kontroli: 16-28;186-446

W okresie objętym kontrolą jedno dziecko było hospitalizowane. W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 4 w Zielonej Górze obowiązuje procedura, zgodnie z którą każdorazowo po powrocie dziecka ze szpitala odbywa się posiedzenie Zespołu, podczas którego ustalane są działania, jakie należy podjąć w związku z powrotem dziecka do placówki.* *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podst. art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2016, poz.1764).*

Zapisy w kartach prowadzonych przez specjalistów nie pozwalają w sposób jednoznaczny na stwierdzenie, że powyższe zadania były realizowane z uwagi na lakoniczność i hasłowość użytych w kartach sformułowań.

Akta kontroli:72-82;186-446

W toku czynności kontrolnych stwierdzono uchybienia odnośnie:

- 1/ sposobu prowadzenia kart udziału w zajęciach specjalistycznych (brak opisu ich przebiegu),*
- 2/ braku odnotowania przez wychowawcę w kartach pobytu udziału dziecka w zajęciach specjalistycznych.*

WNIOSKI:

Nie stwierdzono uchybień w zakresie:

- terminowości i kompletności diagnoz psychofizycznych;
- liczby wychowanków posiadających opracowany plan pomocy;

- liczby wychowanków, których plan pomocy został zmodyfikowany adekwatnie do zmieniającej się sytuacji;
- udokumentowania w aktach placówki udzielonej zgody rodzica/opiekuna na hospitalizację;
- liczby wychowanków, którym zapewniono po powrocie ze szpitala psychiatrycznego oddziaływania terapeutyczne i uwzględniono wskazania zawarte w wypisie ze szpitala.

W badanym zakresie stwierdzono uchybienia pod względem:

- nieprecyzyjnego formułowania działań w planowaniu specjalistycznego wsparcia dla wychowanków;
- braku opisów przebiegu zajęć w kartach udziału w zajęciach specjalistycznych;
- braku dokumentowania uczestnictwa w zajęciach specjalistycznych w kartach pobytu.

Ponadto stwierdzono brak możliwości oceny:

- adekwatności oddziaływań specjalistów do potrzeb dzieci, w tym do wskazań wynikających z diagnozy lub innych dokumentów w okresie poprzedzającym umieszczenie dziecka w szpitalu psychiatrycznym.
- adekwatności oddziaływań specjalistów do potrzeb dzieci, w tym do zaleceń zawartych w kartach informacyjnych ze szpitala po powrocie dziecka do placówki.

Zalecenia pokontrolne:

Mając na uwadze stwierdzone uchybienia, na podstawie art.197d cytowanej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 13.2 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli **zalecam:**

1. Opracowywać kolejne plany pomocy dziecku z uwzględnieniem precyzyjnego określania rodzaju i częstotliwości planowanego specjalistycznego wsparcia.
2. Prowadzić karty udziału w specjalistycznych zajęciach zgodnie z brzmieniem zawartym w § 14 pkt 3 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.
3. Odnotowywać w kartach pobytu wychowanków udział w specjalistycznych zajęciach, w tym także tych odbywających się poza placówką.

Za powstałe uchybienia odpowiedzialność ponosi dyrektor jednostki.

Pouczenie

Zgodnie z art. 197d cytowanej ustawy, jednostka kontrolowana może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia.

Jednostka kontrolowana jest zobowiązana w terminie 30 dni od otrzymania zaleceń pokontrolnych do poinformowania wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, z których:

- egzemplarz nr 1 przekazano Kierownikowi jednostki kontrolowanej
- egzemplarz nr 2 wraz z aktami kontroli pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

Kontrolujący:

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Polityki Społecznej

Elżbieta Szwonka

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Polityki Społecznej

Tomasz Kozłowski

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Grażyna Jelska

Dyrektor

Wydziału Polityki Społecznej